

Psi goniči u Hrvatskoj

Žugaj, Iva

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Forestry / Sveučilište u Zagrebu, Šumarski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:108:811069>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-02**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Forestry and Wood Technology](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
ŠUMARSKI FAKULTET
ŠUMARSKI ODSJEK**

**PREDDIPLOMSKI STUDIJ
ŠUMARSTVO**

IVA ŽUGAJ

PSI GONIČI U HRVATSKOJ

ZAVRŠNI RAD

ZAGREB (RUJAN, 2020.)

PODACI O ZAVRŠNOM RADU

Zavod	Zavod za zaštitu šuma i lovno gospodarenje
Predmet	Osnove lovnog gospodarenja
Mentor	Prof. dr. sc. Marijan Grubešić
Studentica	Iva Žugaj
JMBAG	0068229322
Akad. Godina	2019./2020.
Mjesto, datum obrane	Zagreb, 25. rujan 2020.
Sadržaj rada	Slika: 11 Navoda literature: 15 Stranica: 22
Sažetak	U Hrvatskoj, odnosno u HLS upisano je deset pasmina goniča. Goniči su psi koji gone divljač štekćući, a pogodni su u brdskim i planinskim područjima dok su u nizinskim nepoželjni. Boja, visina te dlaka su samo neke od karakteristika po kojima razlikujemo određenu pasminu. Postoje dva ispita pomoću kojih utvrđujemo kvalitetu lovačkog psa; ispit prirođenih osobina goniča i ispit rada goniča. Kako bi dobili kvalitetnog lovačkog psa, on treba proći kroz određenu obuku i dresuru. Nakon svakog lova, pse trebamo očistiti od nametnika, odnosno čim primijetimo prve znakove bolesti, posjet veterinaru je neophodan.

	IZJAVA O IZVORNOSTI RADA	OB ŠF 05 07
		Revizija: 1
		Datum: 28.6.2017.

„Izjavljujem da je moj *završni rad* izvorni rezultat mojega rada te da se u izradi istoga nisam *koristila* drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni“.

vlastoručni potpis

Iva Žugaj

U Zagrebu, 25. rujna 2020.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. OSNOVNE KARAKTERISTIKE GONIČA PRIJAVLJENE U HLS-U	3
2.1 Alpski brak jazavčar	3
2.2 Bosanski barak	4
2.3 Bigl	5
2.4 Crnogorski planinski gonič	6
2.5 Slovački kopov	7
2.6 Srpski gonič	8
2.7 Srpski trobojni gonič	9
2.8 Istarski gonič kratkodlaki	10
2.9 Istarski gonič oštrodlaki	11
2.10 Posavski gonič	12
3. PRAVILNIK ZA ISPITIVANJE I OCJENJIVANJE RADA PASA GONIČA	14
3.1 Ispit prirođenih osobina	14
3.3 Ocjenjivanje	15
3.4 Eliminacijske pogreške	17
4. OBUKA I DRESURA	19
5. BOLESTI	20
5.1 Nametničke bolesti	20
5.2 Zarazne bolesti	20
6. ZAKLJUČAK	22
LITERATURA	23

1. UVOD

U legendi je zapisano da nakon što je došlo do podjele između čovjeka i životinja, jedina životinja koja je prešla na čovjekovu stranu bio je pas. Na crtežima iz doba Rimljana i Kelta mogu se prepoznati sve lovačke pasmine koje su imale karakteristike trkaćeg psa; dugačke, preklopljene uši i vitko tijelo. Velike vrste su zamijenile manje i sporije pasmine prvenstveno zbog prilagođavanja pojedinačnim lovovima te zbog smanjene veličine lovnih područja. Lovački psi su veliki pomagači u lovu te često lovci znaju reći kako lov bez psa nije lov (Blüchel, Kurt, G., 2011.). Naša najstarija skupina lovačkih pasa su goniči. Za pse koji gone divljač štekćući kod nas je udomaćen naziv brakirci, prema njemačkom i nizozemskom nazivu Bracke. Oni su naši jedini autohtoni lovački psi, a sve ostale pasmine lovačkih pasa su podrijetlom iz drugih zemalja. Goniči su kvadratnog oblika; visoki i dugački oko 50 cm. Uši su im duge i viseće, a repovi ostaju prirodno dugi, tj. ne skraćuju se. Zbog atletske građe tijela prilagođeni su brzom kretanju. Jasnim i glasnim glasom pas šalje signal lovcima u kojem smjeru goni divljač. S goničima se lovi na način da ih vodič zavede u pogon, a lovci na suprotnoj strani zauzmu čeke na mjestima gdje su premeti divljači. Nakon što se psi puste, oni se rastrče tražeći divljač, a kad nađu trag, glasno gone prema lovcima lajući ili štekćući. U brdskim i planinskim lovištima koristimo goniče jer je taj teren za njih prikladan odnosno za druge pasmine je neprikladan. U nizinskim lovištima su goniči nepoželjni osim u lovu na divlje svinje i lisice jer zbog svoje brzine rastjeruju divljač te time nanose štetu. Slijedoglasni goniči su psi koji slijede divljač po tragu, a vidoglasni su oni koji slijede divljač vidom.¹

Pasmine goniča prijavljene u HLS-u su sljedeće:

- alpski brak jazavčar
- bosanski barak
- bigl
- crnogorski planinski gonič

¹ Darabuš, S., Jakelić, Z., Kovač, D., 2008., Osnove lovstva, IV izdanje, Zagreb, str 319.

- slovački kopov
- srpski gonič
- srpski trobojni gonič

te naše autohtone pasmine:

- istarski gonič kratkodlaki
- istarski gonič oštrodlaki
- posavski gonič

2. OSNOVNE KARAKTERISTIKE GONIČA PRIJAVLJENE U HLS-U

2.1 Alpski brak jazavčar

Veoma cijenjena pasmina goniča, podrijetlom iz Austrije je upravo alpski brak jazavčar. Oni imaju sposobnost slijediti hladan trag, love njuhom te ga obično lovci koriste za pronalaženje i lov na divlje svinje, ranjene jelene, ali i kuniće te lisice. Prema građi je sličan jazavčaru, ali ima duže noge i tijelo. Niskog je rasta, izuzetno čvrst i snažan. U lovu je borben, glasan i oštar, a bitno je navesti da se ne boji vode. Oči su smeđe, ako je krzno tamnije i oči su tamnije, a ukoliko je krzno svjetlije boje onda su i oči svjetlije. Krzno se sastoji od dlake i poddlake koja pokriva cijelo tijelo. Uši su viseće, priljubljene uz obraze te se protežu sve do očnjaka. Leđa su ravna, prsa duboka i široka, a sapi su blago koso položene. Glavna karakteristika ove pasmine su prednje noge koje su potpuno ravne, snažnih i debelih kostiju.²

Popularnost ovoj pasmini donijela je njihova visina; ovi kratkonogi goniči se koriste kako bi se u lovištu moglo zaštititi od progona jelenska i srneća divljač, pogotovo u nizinskim terenima. Idealna visina za mužjaka je od 37 do 38 cm, a za ženke od 37 do 38 cm. Da bi ovaj pas zadržao sve urođene lovačke osobine, mora proći kroz kvalitetan trening odnosno obuku jer se te osobine mogu pobuđivati ili uskraćivati.³

² Lovac, www.lovac.info, (23.09.2020.)

³ Selimović, I., Reicher, D., 2000, FCI VI, Goniči, krvosljednici i srodne pasmine (zbirka standarda), Zagreb, str 120.

Slika 1. Alpski brak jazavčar

Izvor: Facebook, <https://www.facebook.com/pg/Alpski-Brak-Jazavicar-884391511581288/posts/>, 24.09.2020.

2.2 Bosanski barak

U želji da stvore odličnog goniča, lovci su u 19. stoljeću stvorili ovu pasminu. Odličan gonič, hrabar, otporan te sa zvučnim glasom, a nekad i dubokim tonom glasa su neke od karakteristika bosanskog baraka.

On je podrijetlom iz Bosne i Hercegovine. To je pas srednje veličine, s dugačkom, tvrdom, oštrom te razbarušenom dlakom koja dolazi u kombinaciji s dvije ili tri boje; žutocrvena, zemljano siva ili tamnosiva boja s bjelkastim oznakama. Njegova oštra dlaka mu pruža otpornost prema oštroj klimi, tj. niskim temperaturama. Tijelo je kvadratnog oblika, mišićavo, glava široka, a uši su srednje dugačke te visoko usađene i široke. Rep je u korijenu deblji, a prema vrhu se sužava te je srednje visoko usađen. Visina je od 46 do 56 cm, a poželjna je 52 cm za mužjake, a ženke su nešto niže. Bosanski barak ima tipične karakteristike jednog goniča, a zbog dubokog glasa je dobar čuvar te se dobro odnosi prema djeci i ostalim psima.⁴

⁴ Selimović, I., Reicher, D., 2000, FCI VI, Goniči, krvosljednici i srodne pasmine (zbirka standarda), Zagreb, str 31-32.

Slika 2. Bosanski barak

Izvor: Moja farma, <http://mojafarma.ba/bosanski-ostrodlaki-gonic-barak/>,

24.09.2020

2.3 Bigl

Nekada su bili namijenjeni za praćenje zečeva po mirisu, a danas uglavnom postaju psi za pratnju. Zbog veličine, lake prilagodljivosti i atraktivnog izgleda popularni su kućni ljubimci. Tijelo im je skladno građeno, s izraženim mišićima, snažnih bedara koja su kratka, ali dobro izbalansirana. Oči su velike i smeđe boje poput srnećih. Imaju rep srednje duljine koji je na vrhu bijele boje. Lavež im je melodičan te znaju biti veoma bučni. Imaju istančan njuh koji ih rijetko kad prevari. Ovaj pas dolazi u dvije varijante; jedna je visoka 33 cm u ramenu, a druga je između 33 i 38 cm. Kako bi izgradili dobro odgojenog psa, trening je neophodan.⁵

⁵ Lovac, www.lovac.info (26.08.2016.)

Slika 3. Bigl

Izvor: Lovac, <https://www.lovac.info/lovna-kinologija-lovacki-psi/lovacki-psi-pasmine/3194-bigl-beagle.html>, 24.09.2020.

2.4 Crnogorski planinski gonič

U prošlosti se nazivao „crni pas“ baš zbog osnovne boje koja je crna s malo svjetlijim mjestima iznad očiju, na njušci te donjim dijelovima nogu, a ta mjesta mogu biti svijetlo crvene, crvene pa do smečkasto crvene boje. Dozvoljena je bijela oznaka na prsima, ali da ne prelazi 3 cm.

Dlaka je kratka, ravna i nježna. Uši su visoko postavljene, tanke i srednje dužine. Idealna veličina za mužjake je od 49 do 50 cm, a za ženke od 48 do 49 cm.⁶

⁶ Selimović, I., Reicher, D., 2000, FCI VI, Goniči, krvosljednici i srodne pasmine (zbirka standarda), Zagreb, str 71.

Slika 4. Crnogorski planinski gonič

Izvor: Lovac, <https://www.lovac.info/lovna-kinologija-lovacki-psi/lovacki-psi-pasmine/441-crnogorski-gonic-montenegrin-mountain-hound.html>, 24.09.2020.

2.5 Slovački kopov

Slovački gonič, kopov je specijaliziran pas za lov na divlje svinje. Ovu pasminu karakterizira izdržljivost te praćenje toplog traga ili mirisa uz glasno lajanje. Veoma oštar pas s izvanrednim smislom za orijentaciju, spada u srednje velike goniče. Dlaka je čvrsta, duga od 2 do 5 cm s crvenim paležom na grlu, na nogama, obrazima, usnicama, prsima te iznad očiju. Oči su uvijek tamne, a pogled mu zrači hrabrošću. Uši su srednje dužine, usađene nešto ispod razine očiju. Vrat je poprilično mišićav, kratak te nošen pod kutom od 135°. Rasprostranjen je u planinskim krajevima Slovačke. Izuzetno je kvalitetan pas te se zna koristiti kao pas čuvar.⁷

⁷ Lovac, www.lovac.info, 23.04.2007.

Slika 5. Slovački kopov

Izvor: Lovac, <https://www.lovac.info/lovna-kinologija-lovacki-psi/lovacki-psi-pasmine/356-slovacki-gonic-kopov.html>, 24.09.2020.

2.6 Srpski gonič

U svojim počecima bio je poznat kao Balkanski gonič. U Srbiji i Crnoj gori je jako cijenjen zbog svojih lovačkih sposobnosti. Dobar je u individualnom lovu isto kao i u čoporu. Koristi se u lovu na jelene, lisice, zečeve i kuniće. Pas je srednje veličine i robusne, mišićave građe. Ima dobar njuh te prodoran glas, neumoran je i uporan lovac. Osnovna boja je lisičje crvena ili pšenično crvena s crnim plaštem koji doseže do glave i tvori crnu točku sa svake strane sljepoočnice. Na prsima je dozvoljena bijela oznaka, ali ne veća od 5 cm. Dlaka je kratka, a nešto deblja na zadnjoj strani butina i ispod repa. Ima jake noge, crne kandže. Uši su visoko postavljene, srednje su dužine i širine te vise uz glavu. Idealna visina u grebenu za mužjaka je od 46 do 54 cm, a ženke od 44 do 52 cm.⁸

Za ovog psa nema lošeg vremena, težak teren će savladati bez poteškoća. Ova pasmina je veoma cijenjena među lovcima, tj. vlasnicima, najviše zbog svoje upornosti, ali i zbog privrženosti te posebne čvrste veze koju stvara s svojim gospodarom.⁹

⁸ Selimović, I., Reicher, D., 2000, FCI VI, Goniči, krvosljednici i srodne pasmine (zbirka standarda), Zagreb, str 72-73.

⁹ Vau Vau, www.vauvau.net

Slika 6. Srpski gonič

Izvor: World dog finder, <https://worlddogfinder.com/hr/pasmine/srpski-gonic>,
24.09.2020.

2.7 Srpski trobojni gonič

Ova pasmina je jedna od tri vrste goniča razvijenih na području bivše Jugoslavije. Prije raspada Jugoslavije bio je poznat pod nazivom Jugoslavenski trobojni gonič. Pasmina je relativno nepoznata u drugim dijelovima svijeta. Dobri su lovci na sitnu divljač; lisicu i kunića, a zbog svoje neustrašive naravi se koriste u lovu na divlje svinje, ali i drugu krupnu divljač. Osnovna boja je sočno crvena ili pšenično crvena. Gornji dio tijela je prekriven crnim pločama ili sedlom. Crna boja doseže do glave te sa svake strane sljepoočnice se uočava crna točka. Bijela boja se može vidjeti na glavi, grlu, ovratniku, donjim dijelovima nogu, vrhu repa te na prsima. Oči su tamnosmeđe ili crne. Uši su usađene iznad linije oka, srednje duge, vise uz glavu, a u mirovanju njihovi zaobljeni vrhovi dosežu do uglova usnica. Visina u grebenu iznosi od 45 do 55 cm. Srpski trobojni gonič je tvrdoglav, inteligentan pas te poznat po svojoj spremnosti da ugoditi. Lijepog je izgleda, a u lovištu je vrlo upotrebljiv.¹⁰

¹⁰ Selimović, I., Reicher, D., 2000, FCI VI, Goniči, krvosljednici i srodne pasmine (zbirka standarda), Zagreb, str 69-70.

Slika 7. Srpski trobojni gonič

Izvor: Kinološki savez Republike Srbije, <https://ksrs.rs/fci-standardi/srpski-trobojni-gonic/>, 24.09.2020.

2.8 Istarski gonič kratkodlaki

Pasmina potječe od stare forme „istočno jadranskog bijelog goniča s oznakama“. Zemlja podrijetla mu je Hrvatska. Spretan je u lovu na zeca, lisice, divlje svinje, a može se koristiti i kao krvosljednik. Pas je srednje građe, plemenitog izgleda. Ima kratku, tanku i gustu dlaku. Temeljna boja je snježno bijela, a uši su narančaste. Rep je srednje duljine, pri korijenu deblji, a prema vrhu se sužuje. Nije plašljiv niti agresivan, glas je jak i zvonak.

Boja oka je tamnosmeđa, a pogled inteligentan. Visina u grebenu iznosi od 49 do 53 cm za mužjake te od 47 do 51 cm za ženke. Pogodan je na oštrom kamenitom terenu, ali i drugim terenima. Zbog odličnih lovnih osobina je omiljen među lovcima.¹¹

¹¹ Selimović, I., Reicher, D., 2000, FCI VI, Goniči, krvosljednici i srodne pasmine (zbirka standarda), Zagreb, str 55-56.

Slika 8. Istarski gonič kratkodlaki

Izvor: Lovac, <https://www.lovac.info/lovna-kinologija-lovacki-psi/lovacki-psi-pasmine/229-istarski-kratkodlaki-gonic.html>, 24.09.2020.

2.9 Istarski gonič oštrodlaki

Isto kao istarski kratkodlaki gonič, oštrodlaki je dobar u lovu na zeca, lisice te divlje svinje, a može se koristiti i kao krvosljednik. Istarske oštrodlake goniče su posebno cijenili slovenski lovci u Ribičkoj dolini. Pas je snažne građe, srednje veličine, oštre dlake, snježno bijele boje s narančastim oznakama. Uši su u pravilu narančaste. Dlaka je oštra zbog podneblja gdje je uzgojen, a to su viša planinska područja istočno jadranskog priobalja gdje su temperature niže. Pokrovna dlaka je tvrda, bez sjaja te nikad kovrčava ili valovita.

Visina u grebenu je od 46 do 58 cm. Idealna visina za mužjake je 52 cm, a za ženke je 50 cm. Ova pasmina se lako obučava za lov, a njegova konstrukcija tijela omogućuje da se koristi u svim vremenskim prilikama. Prepreku mu ne predstavlja lov po oštrom kamenitom kao i planinskom terenu. Vrlo je privržen svom gospodar.¹²

¹² Selimović, I., Reicher, D., 2000, FCI VI, Goniči, krvosljednici i srodne pasmine (zbirka standarda), Zagreb, str 57-59.

Slika 9. Istarski gonič oštrodlaki

Izvor: Index, <https://www.index.hr/ljubimci/clanak/istarski-ostrodlaki-gonic-zanimljivosti-o-pasmini/883835.aspx>, 24.09.2020.

2.10 Posavski gonič

To je stara pasmina goniča koja potječe od oblika „ilirskog goniča crvene boje s oznakama“. Prvi prikaz posavskog goniča je na slici „Poklonstvo triju kraljeva“ iz 1474. godine, naslikan je tamnožuti i pas s visećim ušima. Vrlo je otporan gonič te se može koristiti za lov na zeca i lisicu, a može se upotrebljavati kao krvosljednik. Zbog svoje čvrste konstrukcije pogodan je za lov u šumskim područjima Posavine koja je s mnogo šiblja. Posavski gonič je srednje veličine, snažne građe. Boja je pšenično crvenkasta u svim mogućim nijansama. Bijele oznake na glavi poprimaju oblik zvijezde, a još se javljaju na vratu, grudima, trbuhu, donjim dijelovima nogu i vrhu repa.

Glasa se visokim i daleko čujnim lavežom. Uz umjereno živahan temperament posjeduje izvrsne karakterne osobine. Veoma je poslušan te vrlo privržen svom gospodaru.¹³

Slika 10. Posavski gonič

Izvor: iz vlastite kolekcije

¹³ Selimović, I., Reicher, D., 2000, FCI VI, Goniči, krvosljednici i srodne pasmine (zbirka standarda), Zagreb, str 60- 61.

3. PRAVILNIK ZA ISPITIVANJE I OCJENJIVANJE RADA PASA GONIČA

Ovim pravilnikom HKS određuje obvezne uvjete za pojedina ispitivanja radnih sposobnosti pasa VI FCI grupe – goniči za cijelo područje Hrvatske. Kod ispitivanja radnih sposobnosti goniča razlikujemo ispite prirođenih osobina goniča i ispite rada goniča.

3.1 Ispit prirođenih osobina

Ispit prirođenih osobina goniča ima za cilj utvrditi kod pasa goniča prirodene osobine za rad u lovu, a koje su karakteristične pasmini kojoj pripadaju. Psi se ispituju pojedinačno, a mogu sudjelovati psi do navršених trideset mjeseci života. Ispiti se održavaju na jesen, ali moguće ih je provesti i tijekom lovne sezone. Na ispitu prirođenih osobina ispituje se:

1. Traženje – pronalaženje – ustrajnost u radu
2. Ponašanje na pucanj
3. Gonjenje divljači
4. Glas
5. Nos – njuh
6. Poslušnost i vodljivost

3.2 Ispit rada goniča

Ispit rada goniča obuhvaća obavezne i neobavezne predmete prema Pravilniku. Ispiti se održavaju na jesen i tijekom lovne sezone. Ispituju se psi goniči pozitivno ocijenjenog oblika i položenog IPO, svih dobniх starosti.

Kao i kod IPO, psi se ispituju pojedinačno. Goniči hrvatskih autohtonih pasmina mogu pristupiti radnom ispitu bez položenog ispita prirođenih osobina, pod

uvjetom da se radi o priredbi na kojoj se ne dodjeljuju titule ni kandidature.

3.3 Ocjenjivanje

Određene natjecateljske discipline ocjenjuju se na ispitivanjima rada goniča dodjeljivanjem odgovarajućeg broja bodova. Razlikuju se obavezne i neobavezne discipline. Obavezne natjecateljske osobine:

1. Ocjena oblika (0-7 bodova)
2. Ponašanje na pucanj (0-5 bodova)
3. Traženje-pronalaženje-ustrajnost u radu (0-25 bodova)
4. Gonjenje divljači (1 bod po minuti, maksimalno - 60 bodova)
5. Glas (0-5 bodova)
6. Krvni trag : povlaka (0-14 bodova)

Neobavezne discipline:

1. Uzdržljivost od gonjenja srneće divljači (0-10 bodova)
2. Oblajavanje, pokazivanje divljači (0-10 bodova)
3. Donošenje divljači (0-5 bodova)
4. Oštrina na grabežljivce (0-10 bodova)
5. Čuvanje predmeta ili mrtve divljači (0-5 bodova)

Kod ocjene oblika, bodovi se dodjeljuju prema tablici u Pravilniku. Što se tiče ponašanja na pucanj, najveća ocjena, tj. odličan dodjeljuje se psu koji je nevezan odložen kraj nogu vodiča i koji nakon pucnja sa 30-50 metara udaljenosti ostaje miran i s interesom prati pucanj. Svako odstupanje od navedenog idealnog ponašanja umanjuje ocjenu razmjerno težini odstupanja. U normalnim uvjetima pas bi trebao pronaći i podignuti divljač u roku od 20 do 35 minuta traženja. Ukoliko nakon isteka vremena divljač nije pronađena, pas se opoziva. Psu se može pružiti ponovni pokušaj. Gonič koji se oglašava tek u trenutku kada podiže divljač se najviše cijeni. Kod obavezne discipline gonjenja divljači, vrijeme gonjenja se računa od trenutka kada pas podigne lisicu ili zeca pa do posljednjeg glasa na tragu. U vrijeme gonjenja se uračunava vrijeme koje protekne od javljanja psa do

podizanja divljači kao i vrijeme koje je potrebno da se nakon gonjenja vrati vodiču. Prilikom gonjenja su dozvoljene manje pauze, ali ako su veće, smatra se da pas izgubio trag. Na gonjene uvelike utječu vremenske prilike. Pas bi se trebao kretati ni presporo, ni prebrzo, trebao bi biti smiren kako bi mogao divljač, tj. trag čvrsto držati. Kada gonič goni, oglašava se zvonkim glasom. Posebno je cijenjeno vriskanje u trenutku dizanja divljači, a duljina i intenzitet odaje temperament psa. Čist, visok i zvonak glas je najkvalitetniji, a potom slijedi nešto dublji i puniji. Ukoliko pas goni bez glasa, diskvalificira se. Budući da se goniči mogu koristiti i kao krvosljednici, testiraju se i u disciplini krvni trag- povlaka. Zec se priveže za jedan štap i povlači se po terenu u dužini od 150m, s obavezno dva zavoja od 10 do 15m; na taj način se postavlja povlaka. Od postavljanja traga do puštanja psa treba proći najmanje 15min. Kod discipline rada na krvnom tragu, koristimo divlju svinju. Ispituje se uglavnom na umjetnom krvnom tragu, a od polaganja traga do početka ispitivanja bi trebalo proći 7 sati. Ocjenom odličan ocjenjuje se onaj pas koji izradi krvni trag uz najviše dva skretanja s traga, ali uz uvjet da se sam ispravio i ponovno vratio na trag. Kvalitetu njuha, tj. nos se ocjenjujemo tako da uzmemo u obzir cjelokupan rad psa, a pod tim se smatra kako je tražio, kako je pronašao, kad je podigao divljač, koliko je vremena gonio, kako je rješavao petlje i zavoje te kako je radio na krvnom tragu ili povlaci. Kad se pas nađe kod mrtve divljači, ocjenjuje se njegovo ponašanje. Ocjenu odličan, kada se radi o krvnom tragu, zaslužuje pas koji oštro i temperamentno hvata divljač u predjelu glave i vrata, a istu ne jede. Kada se radi o povlaci – za ocjenu odličan pas bi trebao doći do divljači, onjušiti je, uhvatiti za vrat te dva do tri puta protresti. Tijekom čitavog ispita rada prati se poslušnost i vodljivost. Ocjenu odličan dobiva pas koji izvršava svaku naredbu svog vodiča. Posebnu pažnju kod goniča pridajemo ne gonjenju srneće divljači. Gonjenje im je prirođeno, a odvikavanje od gonjenja srneće divljači uspijeva se upornim radom. Potpuno uzdržljiv pas je onaj koji srne ne goni sigurno i provjereno, nailaskom na njihov trag, isti ponjuši – primi i napušta. Jedna od neobaveznih disciplina je i oblažavanje. Pas koji dođe do mrtve divljači, oblažava i glasom daje obavijest lovcu kako je našao mrtvu ili ranjenu divljač naziva se oblažavač. Kod ocjenjivanja discipline donošenja divljači, najbolju ocjenu dobiva pas koji divljač ne trga, ne grize ili gnječi, savlada sve prepreke te dođe do vodiča, sjedne i na njegov znak ispusti divljač. Svaki gonič treba biti oštar na grabežljivicu, a posebno na lisicu s kojom se i testira ova disciplina. Oštar na grabežljivicu je

onaj pas koji ju bez ustezanja zgrabi i zadavi. Pas bi trebao znati čuvati mrtvu divljač te ne dozvoliti da joj se približi drugi pas.

OCJENSKA LISTA ZA ISPIT PRIROĐENIH OSOBINA PASA GONIČA

Organizator: Mjesto:
Datum: Redni broj:
Ime psa/ženke:
Br. rodovnice: Datum štenjenja:
Pasmina:
Vlasnik:
Adresa:
Vodič:

OBAVEZNE DISCIPLINE	FAKTOR	OCJENA	BROJ BODOVA
1. PONAŠANJE NA PUCANJE	1		
2. USTRAJNO TRAŽENJE / PRONALAZENJE	8		
3. GONJENJE	Min / Bod 0 - 60		
4. GLAS	6		
5. NOS	8		
6. POSLUŠNOST I VOĐLJIVOST	1		
UKUPNO BODOVA			

OCJENA:

Odličan	121 - 180
Vrlo dobar	96 - 120
Dobar	71 - 95
Dovoljan	49 - 70
Nedovoljan	0 - 48

Ocjenjuje se od 1-5

SUDAC:

18

Slika 11. Lista za ispit prirođenih osobina pasa goniča

Izvor: Hrvatski lovački savez, <https://www.hls.com.hr/>, 24.09.2020.

3.4 Eliminacijske pogreške

Eliminacijske pogreške zbog kojih se pas isključuje iz daljnjeg natjecanja su: traženje psa ne odgovara tipu radne pasmine, bezvoljnost u radu, podizanje

divljači bez štektanja, glasa, štektanje na prazno, često i učestalo, a bez rezultata, prelazak i zanemarivanje gonjenja, hvatanje divljači bez glasnog gonjenja, odbijanje slijeđenja divljači na svježem tragu tri puta, nekontrolirano ponašanje nakon pucanja koa rezultat straha od pucnja, nekontrolirano ponašanje poslije pucnja, nekontrolirano kretanje psa po terenu, nesistematičnost u radu, neodazivanje na poziv vodiča - dulje vrijeme, kidanje ili zatrpavanje divljači, strah od divljači te tjeranje srneće divljači bez mogućnosti opoziva.¹⁴

¹⁴ Selimović, I., Reicher, D., 2000, FCI VI, Goniči, krvosljednici i srodne pasmine (zbirka standarda), Zagreb, str 136-151.

4. OBUKA I DRESURA

Ukoliko želimo kvalitetnog psa za lov, moramo ga nabaviti od dobrih roditelja, bez tjelesnih mana te ga početi pravilno hraniti i obučavati. Svi lovački psi posjeduju sklonosti koje se trebaju njegovati, tj. razvijati u pravom smjeru kako bi dobili izvrsnog lovca. Treba voditi računa o fazama razvoja psa. Od 5. tjedna do otprilike 4 mjeseca, prolazi period otkrivanja, socijalizacije; ova faza je vrlo osjetljiva jer uvjetuje njegov konačni razvoj. U tom periodu počinje reagirati na svoje ime i odazivati se na poziv. Nagrađen je inteligencijom i dobrim pamćenjem. Od 4 mjeseca do odrasle dobi počinje razvijati svoj lovački instinkt. Taj period se očituje u razvoju instinkta za traženje i markiranje. Psihičko i fizičko sazrijevanje odvija se iz dana u dan i to u konkretnim pokusima. Kad pas dođe do odrasle dobi, tada je u stanju razumjeti prisilu i obavezu, a da pritom ne izgubi svoj entuzijazam i ljubav prema lovu. S dresurom se smije početi kad pas potpuno sazre, tj. u dobi otprilike od 12 i više mjeseci. Lovac koji obučava psa mora biti smiren, a ne razdražljiv i nagao. Svoj posao treba obavljati s ljubavlju. Psa treba obučavati samo jedan čovjek, a ne više njih. Kod školovanja pasa, koristimo pomagala kao što su ovratnik, povodnik, zviždaljka i sl. Za neposluh se mogu kazniti oštrom riječi, a nagrade mogu biti riječ, glađenje, fini zalogaj. Kad lovac završi svoj posao, može započeti posao dresera koji obuhvaća: trenutni odaziv, sjedi, kontroliranje traženja, odlučnost pri markiranju te prisilno donošenje.¹⁵

Dresura je vrlo mučna i osjetljiva za psa koji se do tada razvijao slobodno. Cilj dresure je da se psu utvrdi određeno ponašanje, a da se pritom želja i entuzijazam za lovom ne izgubi. Kao i u svakom poslu ovdje je praksa neophodna. Suočavanjem psa s pravom divljači, stječe se iskustvo na terenu, a to je vrlo važno zbog njegovog napredovanja.¹⁶

¹⁵ Blüchel, Kurt, G., 2011., Lovstvo, Velika ilustrirana enciklopedija

¹⁶ Darabuš, S., Jakelić, Z., Kovač, D., 2008., Osnove lovstva, IV izdanje, Zagreb, str 340., 343.

5. BOLESTI

Lovački psi su izloženi različitim opasnostima, a prvenstveno zbog svoje velike aktivnosti. Kod pasa razlikujemo nametničke, zarazne i nezarazne bolesti.

5.1 Nametničke bolesti

Kod nametničkih bolesti, razlikujemo vanjske parazite i unutarnje parazite ili nametnike. Buhe su najčešći paraziti i privlače posebnu pozornost. Važno je reći da pasja buha uglavnom ostaje na psu te rijetko dolazi na čovjeka.

Buhe sišu krv te izazivaju svrbež i češanje. Za uspješno suzbijanje buha koriste se razni proizvodi kao prah, ogrlica, sprejevi, raspršivači te razne vrste tableta. Krpelje lako pronalazimo jer nabubre od pasje krvi. Oni se uhvate prilikom lova ili u šetnji, a prijenosnici su smrtonosne bolesti piroplazmoze. Šuga je nametnička bolest koju uzrokuju nametnici vidljivi samo mikroskopom. Postoje različite vrste šuge. Razlikujemo kožnu šugu koja se manifestira kao crvenilo praćeno krastama te poznata je šuga koja izaziva nadraženost ušnog kanala. U unutrašnjosti uha pokaže se krv, a ovaj problem pogoršava bakterijska infekcija, naročito kod pasa spuštenih ušiju. Šuga se suzbija različitim mastima, otopinama i kremama. Od unutarnjih parazita su poznate gliste i trakavice. Prvi simptomi su „sanjkanje“ na stražnjici te mršavljenje. Protiv glista se psima daju tablete se na taj način razvojni lanac prekine.

5.2 Zarazne bolesti

Štenećak je zarazna bolest koja je prisutna posebno kod mladih pasa. Uzročnik je virus, a bolest se očituje povišenom temperaturom, iscjetkom iz nosa, slabošću psa, osipom po koži trbuha, proljevom. Bolest ostavlja posljedice poput oslabljenog sluha, njuha te paralize pa cijepljenjem štitimo pse od ove zarazne bolesti.

Zarazna upala jetre se također javlja kod mladih pasa. Simptomi ove bolesti su visoka temperatura, povraćanje, proljev, grčevi. Velika je smrtnost. Leptospiroza je bolest kojom se psi mogu zaraziti međusobnim njuškanjem spolovila i mjesta na kojima psi mokre. Uzročnici bolesti su razni tipovi leptospira. Pas nije veseo, javlja se krv u mokraći i proljev.

Dolazi do žutila sluznice, upale jetre i bubrega te bolnost mišića. Parvovirozna upala želuca i crijeva je bolest koja najčešće napada mlade pse, ali i starije. Bolest se prepoznaje s početkom povraćanja pjenušavo sluzavog sadržaja boje žući s primjesom krvi. Izrazito su mu upaljene očne jabučice, gubi apetit te je bezvoljan.

5.3 Nezarazne bolesti

Trovanje je jedna od nezaraznih bolesti. Do trovanja obično dolazi tako što psi pojedju otrovne meke izložene radi trovanja štakora u naseljima. Nakon trovanja je najbolje da pas isprazni crijeva, tj. da povraća, a kako bi se to pospješilo daje se 1% modra galica. Psa bi trebalo odvesti kod veterinara čim se pojave prvi znakovi bolesti.¹⁷

¹⁷ Darabuš, S., Jakelić, Z., Kovač, D., 2008., Osnove lovstva, IV izdanje, Zagreb, str 347-348.

6. ZAKLJUČAK

1. Još davnih dana su se psi uzgajali kako bi postali čovjekovi najbolji prijatelji. Goniči su najstarija skupina lovačkih pasa, a druge pasmine su dobivene selekcijom. Iako puno pasmina pripadaju ovoj skupini, svaka pasmina je posebna na svoj način.
2. Boja dlake, kakvoća dlake te visina samo su neke od karakteristika koje daju posebnost određenoj pasmini.
3. U Hrvatskom lovačkom savezu upisano je deset pasmina goniča, a tri su naše autohtone. Goniče pretežno koristimo u brdskim i planinskim lovištima, a nešto rjeđe u nizinskim jer zbog svoje brzine rastjeruju divljač, a samim time nanose štetu.
4. Odabir lovačkog psa ovisi od lovca do lovca, no svi žele isto – dobrog lovačkog psa. Važno je da psa kupimo od pouzdanih uzgajivača kojima je kvaliteta psa važnija od same novčane dobiti.
5. Da bi postao dobar lovac pas bi trebao proći kroz određenu obuku i dresuru, a trebao bi imati „jednog gospodara“, tj. jedan čovjek bi trebao obavljati dresuru kako pas ne bi postao zbunjen.
6. Da bi pas mogao napredovati, treba ga izložiti pravim uvjetima na terenu odnosno suočiti ga s pravom divljači jer će mu se tada povećati strast prema lovu.
7. Postoje dva ispita kod ispitivanja radnih sposobnosti goniča, a to su ispit prirođenih osobna goniča i ispit rada goniča. Na ispitu se vidi kvaliteta psa, tj. najbolje dresirani odnosno školovani psi zaslužiti će najviše bodova, a time i najbolju nagradu.
8. Nakon svakog lova psa bi trebali pregledati i očistiti od nametnika kako se ne bi razbolio, a ukoliko primijetimo znakove bolesti, posjet veterinaru je neophodan.
9. Kako bi izgradili kvalitetnog psa, uz određeno znanje o školovanju, potrebno ga je odgajati s puno ljubavi kako bi pas stekao određenu dozu sigurnosti te se prepustio svojoj lovačkoj sklonosti. Dakle, na nama je da njegujemo dar, odnosno lovački instinkt psa kako bi se on pravilno razvijao jer kako izreka kaže: „Nema loših pasa već samo loših gospodara“.

LITERATURA

Blüchel, Kurt, G., 2011., Lovstvo, Velika ilustrirana enciklopedija

Darabuš, S., Jakelić, Z., Kovač, D., 2008., Osnove lovstva, IV izdanje, Zagreb

Selimović, I., Reicher, D., 2000, FCI VI, Goniči, krvosljednici i srodne pasmine (zbirka standarda), Zagreb

<https://www.vauvau.net/>

<https://www.lovac.info/>

<https://www.hls.com.hr/>

<https://www.facebook.com/pg/Alpski-Brak-Jazavicar-884391511581288/posts/>

<http://mojafarma.ba/bosanski-ostrodlaki-gonic-barak/>

<https://www.lovac.info/lovna-kinologija-lovacki-psi/lovacki-psi-pasmine/3194-bigl-beagle.html>

<https://www.lovac.info/lovna-kinologija-lovacki-psi/lovacki-psi-pasmine/441-crnogorski-gonic-montenegrin-mountain-hound.html>

<https://www.lovac.info/lovna-kinologija-lovacki-psi/lovacki-psi-pasmine/356-slovacki-gonic-kopov.html>

<https://worlddogfinder.com/hr/pasmine/srpski-gonic>

<https://ksrs.rs/fci-standardi/srpski-trobojni-gonic/>

<https://www.lovac.info/lovna-kinologija-lovacki-psi/lovacki-psi-pasmine/229-istarski-kratkodlaki-gonic.html>

<https://www.index.hr/ljubimci/clanak/istarski-ostrodlaki-gonic-zanimljivosti-o-pasmini/883835.aspx>

Fotografija koja nije posebno navedena u literaturi je iz vlastite kolekcije.

Preflight Information

Profile: Convert to PDF/A-1b
 Version: Qoppa jPDFPreflight v2020R2.00
 Date: Sep 28, 2020 4:17:46 AM

Page 1 Results

[illegible][illegible]

(X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.
(X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.

Page 3 Results (contd.)

- [illegible]

Page 4 Results

- [illegible]

Page 5 Results

- [illegible]

Page 5 Results (contd.)

- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.
(X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry. - 55 more not displayed

Page 6 Results

- [illegible]

Page 7 Results

- [illegible]

Page 8 Results

- [illegible]

Page 8 Results (contd.)

- [illegible]

Page 9 Results

- [illegible]

Page 10 Results

- [illegible]

Page 11 Results

- [illegible]

Page 11 Results (contd.)

- [illegible]

Page 12 Results

- [illegible]

Page 13 Results

- [illegible]

Page 14 Results

- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.

Page 14 Results (contd.)

- [illegible]

Page 15 Results

- [illegible]

Page 16 Results

- [illegible]

Page 16 Results (contd.)

- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.
(X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.
(X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry. - 10 more not displayed

Page 17 Results

- [illegible]

Page 18 Results

- [illegible]

Page 19 Results

- [illegible]

Page 19 Results (contd.)

- [illegible]

Page 20 Results

- [illegible]

Page 21 Results

- [illegible]

Page 22 Results

- [illegible]

Page 22 Results (contd.)

- [illegible]

Page 23 Results

- [illegible]

Page 24 Results

- [illegible]

Page 25 Results

Page 25 Results (contd.)

- [illegible]

Page 26 Results

- [illegible]

Page 27 Results

- [illegible]

Page 27 Results (contd.)

- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.
- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.
- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.
- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry. - 39 more not displayed

Page 28 Results

- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.
- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.
- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.
- (X) Font is symbolic but specifies an Encoding entry.